

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Vendryně 236, okres Frýdek-Místek

739 94 Vendryně 236

Identifikátor školy: 600 134 407

Zřizovatel: Obec Vendryně, 739 94 Vendryně 500

Okresní úřad, referát školství, Komenského 447, 738 02 Frýdek-Místek

Termín konání orientační inspekce: 16. – 18. leden 2001

Čj.	142 040/01-11083
Signatura	on2cu127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

V letošním školním roce školu navštěvuje 227 žáků. V hlavní budově je umístěno osm tříd (I. třída a třídy 4. – 9. ročníku), 2. a 3. ročník (tři třídy) jsou denně vyváženy školním autobusem na odloučené pracoviště v lokalitě Vendryně – Záošší.

Ve všech ročnících se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2 s platností od 1. 9. 1998 včetně úprav a doplňků

Škola má stanovenou kapacitu 262 žáky a sdružuje školní družinu s kapacitou 28 žáků a školní jídelnu s kapacitou 350 jídel.

Škola má od 1. ledna 1995 právní subjektivitu, rada školy není ustanovena.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Matematika na 1. stupni školy

V průběhu inspekce byla matematika kromě pátého ročníku hospitována u všech vyučujících prvního stupně. Časová dotace hodin odpovídá učebním plánům, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Porovnáním zpracovaných tematických plánů nebyla pozorována obsahová duplicita. Perspektivní i bezprostřední příprava na výuku byla velmi dobře zajištěna.

Dvě vyučující nemají požadovanou pedagogickou způsobilost, jedna z nich studuje dálkově vysokou školu. Výuka probíhala sice v esteticky upravených třídách, ale celkový dojem byl značně zkreslen jednak špatnými prostorovými podmínkami (průchozí třídy, malé prostory pro žáky i učitele), ale i již značným opotřebením vnitřního zařízení. Tempo výuky bylo přiměřené jednotlivým věkovým kategoriím. V průběhu vyučovacích hodin byly vhodně začleňovány relaxační prvky.

Cíle hodin byly stanoveny. Organizace výuky měla dohodnutá pravidla, která byla žáky i učitelkami respektována a vycházela z partnerského vztahu vyučujících a žáků. V převážné většině hodin byl učiteli vytvořen a žáky využíván prostor pro samostatné učení. Při výuce byly účelně využívány učebnice, učební texty, pracovní sešity a různé druhy pomůcek pro zpestření výuky, včetně individuálního přístupu. Ne vždy bylo využití vyučovací doby efektivní. Výuka byla vedena odborně a věcně správně. V hodinách byly účelně využívány prvky vstupní i průběžné motivace. Potřebná pozornost byla věnována procvičování a upevňování učiva. Chyby byly společně analyzovány.

Hodina v první třídě byla hodnocena jako vynikající, zbývající hodiny na prvním stupni jako velmi dobré.

Celkově je posouzena výuka matematiky na prvním stupni jako velmi dobrá.

Matematika, fyzika a chemie na 2. stupni školy

Ve sledovaných předmětech bylo provedeno celkem devět inspekčních hospitací u třech učitelů, kteří jim jako jediní vyučují.

Časové dotace bylo možno zjistit pouze z aktuálního rozvrhu hodin a porovnat je jednak se schváleným učebním plánem, jednak se zápisy v třídních knihách. Provedené úpravy splňují povolené tolerance. Tematické plány nejsou vyučujícími zpracovávány podle jednotných formálních požadavků, obsahově však sledují schválené učební osnovy. Namátkovou kontrolou nebyly zjištěny žádné disproporce v návaznosti učiva jednotlivých předmětů mezi ročníky. Příprava pedagogů na výuku je většinou z nich trvale prováděna odpovědně a pečlivě

s cílem zaujmout žáky jak formální strukturou hodiny, tak obsahem probíraného učiva. Inspekce soustavně sledovala soulad aktuálně probíraného učiva s tematickými plány, největší zjištěné zpoždění činilo u dvou vyučujících asi 1,5 týdne (v matematice to představuje šest hodin, ve fyzice tři hodiny). Příslušní učitelé mají reálnou představu o nápravě. Plánované cíle ve vyučovacích jednotkách jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí, odpovídají aktuálnímu složení třídy a vyhovují standardu vzdělávání.

Hodnocení personálních podmínek výuky vychází ze skutečnosti, že všichni tři pedagogičtí pracovníci splňují předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. S ohledem na celkový počet týdenních hodin, v nichž se předmětům ve škole vyučuje, je však jejich kvalifikace využívána pouze asi na 63 %. Z tohoto hlediska je na tom nejlépe chemie (100 %), pak matematika (72 %) a nejhůře fyzika (25 %). Inspekce však neohodnotila žádnou z nekvalifikovaně vedených hodin stupněm nevyhovující.

Prostorové podmínky vyhovují vyučování matematiky. Předměty fyzika a chemie však pro efektivní výuku vyžadují odborné učebny s navazujícím skladem učebních pomůcek. Pro chemii je vhodná také digestoř. Nic z toho ve škole není, učební pomůcky přenášejí žáci mnohdy napříč školou po úzkých schodištích. Bezpečnost žáků je vážně ohrožena, navíc tím trpí i pomůcky. Některé tzv. kmenové třídy jsou pro umístěvaný počet žáků malé a vybavené starým neestetickým nábytkem a není v nich nainstalována dnes již běžná didaktická technika (zpětný projektor a vhodné projekční plátno). Pouze jedna učebna je zařízena moderně (nový antropometricky vhodný školní nábytek, bezprašná tabule, nová malba zdí, estetické a účelné textilní okenní závěsy). Nejnütnější náčiní a demonstrační učební pomůcky pro sledované předměty škola vlastní, z měřicích pomůcek však vyučující fyziky i chemie naléhavě potřebují laboratorní váhy (alespoň 10 ks) a nejméně jeden další demonstrační elektrický univerzální měřicí přístroj. Škola disponuje knihovnou, která je oborově členěna a příležitostně aktualizována. Učitelé matematiky, fyziky a chemie v ní mají potřebnou odbornou literaturu včetně didaktických časopisů.

Vyučující hodnocených předmětů mají víceleté didaktické zkušenosti, kterých dovedou využít k vytvoření náročnějších struktur, jejichž následná realizace ve vyučovacích hodinách přináší žádanou účinnost. Účelně a vyváženě uplatňují všechny fáze vyučovacího procesu, ve fyzice a v chemii používají ukázkové učební pomůcky a vhodně aplikují demonstrační pokusy. V obou předmětech byly sledovány i pokusy o skupinové vyučování. Poměrně velký časový prostor je v hodinách věnován individuální samostatné práci žáků se soustavným pedagogickým sledováním dosahovaných výsledků, s cílem umožnit všem žákům úspěšné uplatnění. Vyučování chemii je z metodického hlediska vysoce nadprůměrné, scházející odborná způsobilost pro vyučování fyzice se hlavně projevuje v oblasti terminologie. Ve všech třech předmětech je výběr, sled a množství informací přiměřené náročnosti učiva a věkovým zvláštnostem žákům. Vyučovací tempo se potřebně mění, čas je efektivně využíván. Nezbytné organizační pokyny jsou jasné a srozumitelné. Žáci používají vhodné a schválené učebnice, v matematice a fyzice se účinně využívají sbírky úloh a cvičení. Vyučující umožňují žákům alternativní způsoby řešení a vedou je ke schopnostem učivo aplikovat.

Nejčastější vstupní motivací je některá z forem zkoušení. Otázky jsou podávány většinou v písemné podobě a jejich formulace jsou dostatečně precizní se zaměřením na pamětné zvládnutí učiva, na pochopení vztahů a souvislostí i na aplikaci učiva. V několika hodinách fyziky bylo však sledováno zkoušení zastaralé, zdouhavé, věkově nepřiměřeně obtížné bez snahy vytvářet zpětnou vazbu. Naopak účinnou motivaci představují hravé formy opakování v chemii. Pro zmíněné aktivity používají učitelé kopie svých textů. Hodnocení bývá prováděno veřejně se zdůvodněním. Ve výuce, zvláště během individuálního sledování samostatné práce žáků, jsou k pozitivnímu posilování využívány motivační výzvy.

Písemné výkony žáků ve vyučování jsou kontrolovány, někdy však pouze ústně, nedůsledně a chyby zůstávají neopraveny. Žákovské sešity jsou kontrolovány pravidelně a prokazatelně.

Jednání žáků s učiteli je založeno na slušnosti, naopak i učitelé zjevně respektují osobnosti žáků. Projevy nevhodného chování nebyly během inspekce zjištěny.

Vyjadřování žáků je nesmělé a nesouvislé pro obtížný výběr vhodných slov. Učitelé patrně nevěnují rozvoji komunikativních schopností žáků dostatečnou péči, ačkoliv jejich vlastní verbální i neverbální komunikace je na dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání v matematice na 2. stupni, ve fyzice a v chemii je souhrnně provedeno stupněm velmi dobrý.

Český jazyk

Všichni vyučující sledovaného předmětu mají zpracovány tematické plány učiva, rámcový obsah probíraného učiva a jeho začlenění do didaktického postupu v předmětu český jazyk je v souladu s osnovami, obsahem předmětu, učebním plánem a členěním učiva do jednotlivých ročníků v přijatém vzdělávacím programu. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě. Během hospitací nedošlo k vybočení mimo rámec kmenového učiva daného Standardem základního vzdělání. Kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky je mimo jiné zajištěna také činností metodického sdružení a předmětové komise.

Vyučující jsou informováni o integrovaných žácích, zohledňují jejich práce i výkony, žáci s vývojovými poruchami učení pracují podle individuálních plánů.

Tři učitelky prvního stupně nemají odbornou a pedagogickou způsobilost, dvě z nich dálkově studují ve druhém ročníku Pedagogické fakulty v Ostravě, dva učitelé tohoto předmětu na druhém stupni mají sice odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku, ale pro předmět český jazyk nemají aprobaci. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení, učitelky I. stupně se účastní i schůzek metodického sdružení obvodu Třinec. Na druhém stupni pracuje předmětová komise českého jazyka. Učitelé navštěvují vzdělávací akce Služby škoře ve Frýdku-Místku. V těchto metodických orgánech jsou koordinovány tematické plány učiva, uskutečňují se neformální konzultace ke konkrétním výukovým problémům. O jednání jsou vedeny stručné relevantní zápisy, pozornost je věnována přípravě žáků k přijímacím zkouškám na střední školy. Ve vybraných ročnících se uskutečňují testy Kalibro, žáci se účastní olympiády, školního kola v recitaci, přípravy a realizace kulturních vystoupení pro veřejnost, návštěv filmových a divadelních představení. Práce metodického sdružení a předmětové komise přispívají ke zkvalitnění odbornosti výuky.

Ve škole není dostatek vhodných prostor pro výuku. Zvláště materiální podmínky tříd umístěných na elokovaném pracovišti kladou velké nároky na organizaci výuky, náročné je zde i využívání učebních pomůcek. Vedení školy se podle možností snaží o modernizaci a inovaci učebních pomůcek, jsou využívány i další studijní materiály. Vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je průměrné. V některých třídách (zejména na prvním stupni) je učební prostředí podnětné a estetické, odpovídá psychohygienickým požadavkům. Učitelky zařazují do vyučovacích hodin pohyb žáků, protažení apod., v návaznosti na jejich výkonnost a únavu.

Ve sledovaných hodinách většina žáků zvládla v potřebné míře učivo, na něž se v daných hodinách navazovalo. Projevovala se u nich dostatečná úroveň základních rutinních a pamětných dovedností, které tvoří nosné prvky probíraného učiva. Zápisy v sešitech jsou účelné a funkční, kvalita písemného projevu velmi kolísá. Kontrole sešitů věnují vyučující přiměřenou pozornost, důsledněji je nutno vyžadovat žákovské opravy. Ve výuce jsou používány materiály, které umožňují žákům aktivní činnost. Ve většině případů (podle druhu učiva) se střídaly vhodné činnosti žáků i vyučujících tak, aby žáci nebyli příliš unaveni

stereotypností jedné činnosti.

Značná pozornost byla věnována správnému vyjadřování žáků a rozvoji jejich komunikativních dovedností. Organizace výuky umožňovala žákům úspěšné uplatnění, byl vytvářen dostatečný prostor pro samostatné učení, kooperaci práce ve skupinách i pro vyjádření vlastního názoru. Vyučující (zejména na prvním stupni) uplatňovali vstupní i průběžné motivační metody, individuální dispozice žáků byly respektovány. Z chování a jednání žáků bylo zřejmé, že vztahy mezi nimi a vyučujícími jsou dostatečně demokratické, že učení je u nich motivováno spíše touhou uspět než strachem z neúspěchu. Projevy nežádoucího chování žáků se nevyskytly.

Kvalita vzdělávání v českém jazyku je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

Žáci se od 4. ročníku učí anglickému jazyku v tříhodinové týdenní dotaci. V 7. ročníku mají možnost navštěvovat v rámci nepovinných předmětů anglickou konverzaci. Zájem o výuku německého jazyka postupně upadal, nebylo možno dělit třídy na dvě rovnoměrné jazykové skupiny a chyběl kvalifikovaný pedagog, proto se vedení školy rozhodlo pro výuku pouze anglického jazyka. Tematické plány vycházejí z uspořádání učiva v používaných učebnicích, jsou doplňovány mluvnickými okruhy, které jsou požadované osnovami. Výběr učebnic nebyl v minulých letech koncepční, používají se různé učebnicové soubory. Prioritou předmětové komise pro nejbližší období je vytvoření systematických tematických plánů, koncepční výběr učebnic a na ně navazujících metodických materiálů a pomůcek. Materiální podmínky pro výuku anglického jazyka jsou stejně jako pro ostatní předměty značně omezeny. Skupiny se často učí v neodpovídajících prostorách (žákovská knihovna, pracovna), pomůcky jsou do tříd přenášeny, chybí úložný prostor pro jejich umístění ve třídách i ve sborovně. V některých ročnících nemají žáci k dispozici učebnice pro domácí přípravu, protože učitelé kombinují cvičení z různých učebnic a žáci mohou doma pracovat jen s kopírovanými pracovními listy.

Anglickému jazyku vyučují tři učitelé, z nichž jeden má pedagogickou a odbornou způsobilost pro školy II. cyklu (aprobace francouzský jazyk – dějepis), dvě učitelky nemají potřebnou kvalifikaci. V průběhu inspekce bylo hospitováno pět vyučovacích hodin u dvou vyučujících, třetí paní učitelka byla nemocná. Úroveň navštívených hodin byla značně rozdílná. Začínající učitel (učí teprve tři měsíce) měl sice hodiny pečlivě připraveny, organizačně i metodicky dobře promyšleny, ale nedostatek pedagogických zkušeností logicky negativně ovlivnil efektivitu práce a zapojení žáků do aktivní spolupráce a komunikace. Zato hospitované hodiny u druhé vyučující byly ve všech aspektech mimořádně kvalitní. Důsledně dodržovaná anglická komunikace, maximální využití názoru, dramatický projev, navozování dialogových situací, aktivizace každého jednotlivého žáka i důraz na praktické využití jazyka v běžných životních situacích splňovaly všechny požadavky na moderní pojetí jazykového vyučování. Přitom nebyla opomíjena ani tvorba a systemizace gramatických struktur, žáci dokázali mluvnické jevy zdůvodnit a vhodně aplikovat. Pracovní atmosféra byla velmi přátelská, efektivita práce vysoká. Vzhledem k perfektní znalosti angličtiny, výjimečné pedagogické erudici a maximálnímu pracovnímu nasazení této učitelky (učí na zdejší škole druhým rokem), by mělo vedení školy využít jejich schopností při koncepčním řešení zkvalitnění výuky anglického jazyka po stránce metodického vedení a garance materiálního vybavení odborného kabinetu.

Organizace, metody a formy práce, motivace i komunikace byly hodnoceny jako vynikající nebo velmi dobré. Vzhledem k problematičkému plánování učiva, nedostatečným prostorovým podmínkám, skromnému materiálnímu vybavení a nevyváženému personálnímu zajištění výuky je celkově úroveň vzdělávání v anglickém jazyce posouzena jako průměrná.

Zeměpis a vlastivěda

V průběhu inspekce byly navštíveny dvě hodiny zeměpisu a tři hodiny vlastivědy. Výuka ve sledovaných hodinách probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Tematické plány jsou rámcově dobře zpracovány, čímž nedochází k obsahové duplicitě a kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Učivo probírané v hospitovaných hodinách korespondovalo s časovým rozvržením v tematických plánech i zápisy v třídních knihách. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla promyšlená a vesměs velmi dobrá. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení.

Zeměpis v 6. – 9. ročníku je vyučován učitelem s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Sledované hodiny vlastivědy vyučovaly učitelky bez příslušné kvalifikace. Ve škole není zřízena odborná učebna zeměpisu. Výuka obou předmětů probíhá v kmenových třídách, které jsou zvláště na prvním stupni základní školy esteticky velmi vkusně upraveny a funkčně vybaveny. Žáci využívají schválené učebnice, zeměpisné atlasy a mapy zapůjčované školou, případně vlastní. Materiální podmínky pro výuku lze hodnotit jako průměrné (audovizuální technika, mapový materiál, odborná literatura, časopisy atd.).

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům, zřejmá byla návaznost na dříve probírané učivo a vědomosti žáků. Organizační pokyny byly ve většině sledovaných hodin jasné a srozumitelné. V hospitovaných hodinách se vesměs vhodně prolínaly frontální metody s činnostmi skupinovými i individuálními. Byl vytvořen dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci pracovali s mapami a dle potřeby i s učebnicemi. Vyučující probírané učivo vhodně aktualizovali, využívali příkladů z praxe, mezipředmětových vztahů a dalších zdrojů informací. Učivo bylo interpretováno věcně správně, vyučovací čas byl až na jednu výjimku efektivně využit. Sešity žáků jsou vedeny na rozdílné úrovni, jsou pravidelně kontrolovány, případně i hodnoceny. Klasifikace a hodnocení žáků ve sledovaných hodinách byla objektivní a zdůvodněná. Velmi kladně lze hodnotit přístup vyučujících k integrovaným žákům.

V hospitovaných hodinách byl patrný pozitivní vztah mezi vyučujícími a žáky, převládalo prostředí vzájemné tolerance a důvěry. Žáci projevovali o výuku předmětů aktivní zájem, projevy nežádoucího chování nebyly ve sledovaných hodinách zjištěny.

Vzhledem ke všem výše sledovaným jevům je celková kvalita vzdělávání v zeměpise a vlastivědě hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodopis a přírodověda

Byly uskutečněny hospitace u vyučujících v pátém ročníku a u vyučujících na druhém stupni. Výuka ve sledovaných hodinách probíhala v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Tematické plány jsou řádně zpracovány, včetně laboratorních prací, nedochází k obsahové duplicitě. Příprava na výuku byla velmi dobrá.

Výuka přírodopisu je zabezpečena odborně a pedagogicky způsobilou vyučující, která nemá tento předmět ve své aprobaci. Přírodovědu v pátém ročníku vyučuje vyučující, která není odborně a pedagogicky způsobilá, v současné době si dálkovým studiem doplňuje požadované vzdělání. Přírodopis i přírodověda se vyučuje v kmenových třídách, které i přes snahu vyučujících nepůsobí vždy podnětně (prostorové podmínky).

Cíle hodiny byly sděleny. Během výuky byly účelně využity učebnice, učební texty a učební pomůcky (model lidské kostry, rentgenové snímky, obrazy). Ve výuce byly zařazeny prvky vstupní i průběžné motivace, vlastní zkušenosti žáků z praktického života (zlomeniny, znalosti svalů a jednotlivých kostí v lidském těle, výskyt řas, atd.). Potřebná pozornost byla věnována procvičování a upevňování učiva, ale i orientaci v učebním textu. Převažoval frontální výklad učiva. Výuka byla vedena odborně a věcně správně.

Hodiny probíhaly ve vstřícné atmosféře, žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru.

Celkově je hodnocena výuka přírodopisu a přírodovědy jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Na druhém stupni je hudební výchova vyučována v jednohodinové týdenní dotaci, v souladu se schváleným učebním plánem. Kromě zájmového kroužku hry na flétnu (pro žáky 1. stupně) škola nenabízí v této oblasti další pravidelnou mimoškolní činnost. Zájemci o hudební aktivity mohou navštěvovat pěvecký sbor při Domu dětí a mládeže v Třinci, na jehož vedení se vyučující hudební výchovy podílí. Pro potřeby kulturních a společenských akcí školy jsou několikrát ročně nacvičována hudební a pěvecká vystoupení. V posledních letech se žáci umisťují na předních místech v obvodních pěveckých soutěžích.

Prostorové podmínky pro výuku hudební výchovy jsou nevyhovující. Učí se v mnohdy velmi malých kmenových třídách, objemné a citlivé pomůcky (reprodukční technika, elektronické klávesy, hudební nástroje) jsou přenášeny na každou hodinu, není zde místo pro pohybové aktivity. Vybavení pomůckami, hudebními nástroji a nástěnnými obrazy je vcelku dobré a bylo v průběhu hospitovaných hodin funkčně využíváno. Dvě navštívené hodiny proběhly u kvalifikované učitelky, která má tento předmět ve své aprobaci a vyučuje hudební výchovu ve všech ročnících druhého stupně.

Organizace, metody a formy práce, stejně jako materiální zajištění byly pečlivě připraveny. Vyučující zřejmě vedena snahou předvést co nejvíce žákovských znalostí a dovedností, poněkud podcenila časové rozvržení hodiny. Chyběl prostor pro upevnění nových poznatků, procvičení nových písní a nerušený poslech hudebních ukázek. Důsledně byla používána odborná terminologie, někdy až na hranici únosnosti (např. pojmy artifiční a nonartifiční hudba jsou sice uváděny v učebnici, ale pro praxi zcela zbytečné). Významnou motivační funkci sehrálo využití žákovských nástrojových doprovodů, působivý pěvecký přednes a hudební doprovod paní učitelky. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti hudební teorie i dějin hudby, i při náročné stavbě hodiny se dařilo udržet jejich pozornost a zájem. Pěvecký projev byl spíše nesmělý, ale zapojovali se do něj všichni žáci, dokonce i v převážně chlapecké deváté třídě.

Celkově byla úroveň výuky hudební výchovy posouzena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Časová dotace předmětu odpovídá učebním plánům, ve všech ročnících je vyučováno s dvouhodinovou týdenní časovou dotací. Vyučující mají zpracovány rámcové tematické plány v souladu s platnými učebními dokumenty, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám schváleného vzdělávacího programu. Ve škole jsou zřízeny tři skupiny nepovinného předmětu pohybové a sportovní aktivity, z nichž dvě na prvním stupni jsou všeobecného zaměření. Na druhém stupni v náplni výuky převládá zaměření na kolektivní hry (sálová kopaná a florbal). Zájmový kroužek odbíjené navštěvují společně chlapci i dívky šestých až devátých tříd. Pro žáky druhých a třetích tříd je organizován základní plavecký výcvik, žáci sedmých tříd se každoročně zúčastňují lyžařského výcvikového kurzu. Bezprostřední příprava na výuku byla velmi dobrá.

Tělesnou výchovu vyučují na 2. stupni školy tři pedagogové z nichž jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jeden učitel nemá tělesnou výchovu ve své aprobaci.

Pro výuku předmětu je využívána vlastní tělocvična standardních rozměrů s umělým povrchem. Škola nemá vlastní venkovní sportoviště. V rámci dohody se sousední základní školou s polským jazykem vyučovacím je využíván atletický sektor pro skok daleký, po

domluvě s oddílem kopané jsou využívány travnaté plochy u fotbalových hřišť. Prostorové podmínky lze tudíž celkově hodnotit jako průměrné, stejně jako materiální vybavení sportovním náradím a náčiním. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám. Školou jsou odebírány dva odborné tělovýchovné časopisy.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin odpovídala věku, možnostem žáků i stanoveným výukovým cílům, které byly v úvodní části sděleny. Vyučující dbali na dodržování bezpečnostních zásad, jejich organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Náročnost učiva byla přiměřená, ve výuce bylo využíváno rozmanitých metod a pestrých forem. Metodické postupy učitelů byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe výuky tělesné výchovy. Žáci byli seznamováni i s teoretickými znalostmi. Zohledňovány byly individuální schopnosti a potřeby žáků, organizace umožňovala všem úspěšné uplatnění. Průběh hodin odpovídal psychohygienickým požadavkům, vhodně byla zařazována protahovací a relaxační cvičení. Vyučovací čas byl velmi efektivně využit. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a dobrovolné kázni.

V hospitovaných hodinách jednoznačně převládala pozitivní motivace, při zadávání úkolů byly respektovány zásady přiměřenosti. V závěru hodin bylo prováděno celkové hodnocení, které bylo objektivní a obsahovalo i analýzu chyb.

Dohodnutá pravidla jednání mezi vyučujícími a žáky jsou známa a oboustranně respektována. Komunikace je založena na vzájemné důvěře a toleranci, nežádoucí chování žáků nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. Žáci projevovali k výuce předmětu pozitivní vztah.

Vzhledem ke všem sledovaným jevům pro hodnocení kvality vzdělávání je celková úroveň výuky tělesné výchovy ve škole hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování učiva bylo v souladu s požadavky vzdělávacího standardu, jeho časové plnění bylo většinou v mezích přípustné tolerance. Bezprostřední příprava vyučovacích hodin byla vždy zodpovědná. Tato oblast je hodnocena jako velmi dobrá. Materiální, prostorové a s tím související i psychohygienické podmínky byly pro některé předměty průměrné až pouze vyhovující. Podíl odborné výuky je ve sledovaných předmětech poměrně nízký, nicméně tato skutečnost neměla významný vliv na úroveň práce učitelů. Organizace, metody a formy práce, stejně jako motivace, hodnocení, komunikace a interakce byly většinou hodnoceny jako velmi dobré, v několika případech jako vynikající.

Přestože dlouhodobě nepříznivý stav materiálních a prostorových podmínek školy negativně ovlivňuje práci žáků i učitelů, byla celkově úroveň kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech posouzena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce rozvoje školy na léta 1995-2001, s níž vstupoval ředitel školy do konkurzu, postihuje všechny oblasti řízení školy. Prioritami jsou zvýšení podílu odborné výuky a zlepšení pracovních podmínek žáků i pedagogů realizací přístavby a nadstavby školní budovy. Plán práce na školní rok 2000/2001 vychází z analýzy loňského roku a zohledňuje dané materiální a personální podmínky. Pedagogové se na přípravě plánu aktivně podílejí, připomínky rodičů jsou rovněž akceptovány. Navazující týdenní plány práce konkretizují

jednotlivé úkoly, stanovují termíny a zodpovědnost za jejich splnění. Plánování je pojato jako ucelený systém. Jeho součástí jsou tematické plány učiva, činnosti metodických orgánů, školní družiny, výchovného poradenství, protidrogové prevence a spolupráce s dalšími subjekty.

Pro rozvoj žákovských zájmů škola v rámci volitelných předmětů nabízí v 7. ročníku anglickou konverzaci a informatiku, v 8. ročníku praktika ze zeměpisu, v 9. ročníku technické kreslení a seminář společensko vědních předmětů. V nepovinných předmětech to jsou 3 skupiny pohybových a sportovních aktivit a informatika pro žáky 4. a 5. ročníků. Další specifické zájmy mohou žáci rozvíjet ve čtyřech zájmových kroužcích, případně navštěvovat snadno dostupné Centrum volného času v Bystřici nad Olší nebo Dům dětí a mládeže v Třinci. K dispozici je i školní žákovská knihovna.

Pro 12 integrovaných žáků se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány nápravy a je pro ně zajištěna odborná reedukační péče. Dva další integrovaní žáci jsou zohledňováni úměrně ke svému postižení.

Organizování

Organizační struktura je jednoduchá a umožňuje účinné řízení. Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny vnitřním předpisem. Poradními orgány vedení školy jsou pedagogické rady, metodické orgány, výchovný poradce, eventuálně Sdružení rodičů. Podněty a připomínky všech těchto složek jsou akceptovány a využívány. Operativní řízení se opírá o konkrétní týdenní plány. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům, psychohygienická pravidla jsou respektována. Školní řád určuje žákům i zaměstnancům školy jasná organizační pravidla a stanovuje zásady chování ve škole, ochranu zdraví a majetku, klade důraz na korektní mezilidské vztahy.

Vnitřní informační systém v hlavní školní budově je funkční, informovanost učitelek na odloučeném pracovišti je rovněž zajištěna. Rodiče jsou se školní prací svých dětí a s akcemi školy seznamováni běžnými formami (žákovské knížky, třídní schůzky, případně osobní konzultace). V závěru školního roku ředitel písemně informuje rodiče o organizačních změnách v následujícím školním roce – nabídka volitelných a nepovinných předmětů, zájmových kroužků, o organizaci dojíždění na Záolší, plaveckého výcviku atd. Výroční zpráva školy analyzuje výsledky vzdělávacího a výchovného procesu v uplynulém období a uvádí dostatek informací o aktivitách a prezentaci školy.

Písemná rozhodnutí ředitele školy jsou jednoznačná a řádně podložena. V rozhodnutích o odkladu školní docházky není uvedeno poučení o možnosti odvolání.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy používá liberální styl komunikace s ostatními pracovníky. Případné problémy jsou neodkladně řešeny taktním osobním jednáním. Z pohovorů s vyučujícími vyplynulo, že si velmi váží klidné a vstřícné pracovní atmosféry, která ve škole panuje. Kritéria osobního hodnocení jsou pracovníkům známa a motivují je ke společné i osobní odpovědnosti. Ve škole dlouhodobě přetrvává problém s poměrně nízkou odborností výuky. Ze sedmnácti pedagogických pracovníků splňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti jedenáct učitelů, aprobovaně se učí asi polovina vyučovacích hodin. Vedení školy se snaží řešit tento nepříznivý stav podporou dalšího vzdělávání pracovníků (dvě studující Pedagogické fakulty, specializační kurzy – reedukační péče při specifických poruchách učení, dramatická výchova, lyžařský instruktor), účastí učitelů na metodických setkáních, individuální pomocí začínajícím a nekvalifikovaným učitelům. Přesto je zřejmé, že v této oblasti je nutno přijmout další opatření ke zlepšení stavu (stabilizace kvalitních a perspektivních učitelů, prohloubení

metodické spolupráce v rámci školy, umožnění vzájemných hospitací, zveřejnění kladných poznatků z hospitací apod.).

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti je přílohou celoročního plánu práce a pokrývá úplné fungování školy. O provozních kontrolách jsou vedeny zápisy včetně uvedení přijatých opatření. Vzhledem k převážně nevyhovujícím materiálním a prostorovým podmínkám je kontrola této oblasti značně náročná. Kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že frekvence a zaměření hospitací jsou přiměřené potřebám. Pedagogická dokumentace je řádně vedena a pravidelně kontrolována, její obsahová a formální stránka má velmi dobrou úroveň. Kromě vyhodnocování předepsaných čtvrtletních prací z českého jazyka a matematiky, provádí vedení školy v pololetí pátého ročníku pravidelně kontrolu čtenářských dovedností a dále zadává v některých ročnících standardizované testy Kalibro. Výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizační struktura a zajištění její funkčnosti, stejně jako informační systém jsou rovněž hodnoceny jako velmi dobré. Efektivnost vedení pedagogických pracovníků je negativně ovlivněna poměrně vysokým podílem neodborné výuky a je proto hodnocena jako průměrná. Kontrolní systém je funkční a účinný, je hodnocen jako velmi dobrý. Celkově je úroveň řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Materiální podmínky výuky

Dlouhodobě přetrvávající problémy s nedostatečnou prostorovou kapacitou a s ní souvisejícími materiálními a psychohygienickými podmínkami vzdělávání se pro nedostatek finančních prostředků škole a hlavně zřizovateli zatím nepodařilo vyřešit. Zvláště neuspokojivá situace vzniká s umístěním tří tříd v 5 kilometru vzdálené lokalitě Záolší. Žáci, kteří nestihnou ráno školní autobus, musí být zařazeni do jiných ročníků v hlavní budově, není zde časový prostor pro doučování, dělení hodin, zájmovou činnost, suplování, chybí tělocvična. Ve dvou budovách jsou umístěny tři třídy 1. stupně, psychohygienické i materiální podmínky pro výuku i pro relaxaci jsou na hranici únosnosti (hlavně samostatná třída v budově mateřské školky). Učební prostředí i přes snahu vyučujících nepůsobí podnětně.

Objekt hlavní školní budovy byl v minulosti vybudován z hlediska potřeb prvního stupně. V průběhu let dochází k nárůstu počtu žáků, tříd a mění se celková koncepce školy. Této skutečnosti měly napomoci drobné i závažnější stavební úpravy, které byly prováděny často bez zásadnější a dlouhodobější koncepce, často reagovaly na okamžitý stav a na objem finančních prostředků. Z dnešního pohledu škola potřebuje minimálně tři kmenové třídy, aby se žáci prvního stupně nemuseli vyvážet do Záolší, odborné, případně polyfunkční učebny, kabinety, sborovnu, šatny atd. Ve spolupráci s obcí je zpracována studie, která by měla podstatnou měrou přispět ke zkvalitnění materiálních podmínek výuky.

Dotazník pro rodiče

Dotazník, který byl zadán před inspekcí rodičům žáků 5., 7. a 9. ročníku vyplnilo celkem 50 rodičů. Většina z nich je zcela nebo spíše spokojena s nabídkou volitelných a nepovinných předmětů (asi 68%). Několik rodičů by si přálo zavedení umělecky zaměřených zájmových kroužků – výtvarný, keramický, hudební. Výrazná část rodičů je ale nespokojena s prostorovými, případně materiálními podmínkami školy (asi 60%). Nejčastější připomínky jsou k dojíždění do Záolší, absenci šaten, odborných učeben, k malým a strohým (eventuálně průchozím) třídám, k zastaralé výpočetní technice. 68% rodičů je zcela nebo spíše spokojeno s rozvíjením schopností svého dítěte ve škole, 93% kladně hodnotí informovanost a akceptaci jejich připomínek.

Sportovní aktivity

Žáci školy jsou členy Asociace školních sportovních klubů a dle možností se zúčastňují některých okrskových, případně vyšších postupových kol. V rámci školy je pro žáky pravidelně organizována soutěž ve skoku vysokém (Vánoční laťka), probíhají další soutěže ve stolním tenise, vybíjené, sálové kopané a jednorázově v plavání. Nově je pořádána soutěž o nejzdatnějšího žáka školy. Škola je každoročně pořadatelem turnaje ve vybíjené dívek „O putovní pohár starosty obce“, jehož se účastní i družstva sousedních škol. V loňském školním roce se vítězem turnaje stala domácí děvčata.

Vybavení PC

Ve škole je zřízena malá počítačová učebna s osmi žákovskými stanicemi, s nejednotným hardwarovým i programovým vybavením. Učitelské pracoviště je osazeno zařízením pro základní využití multimediálních výukových programů.

Využití učebny:

Pro žáky 7. ročníku je zaveden volitelný předmět informatika (2 hodiny týdně). Výuky se zúčastňuje 13 žáků, práce systémem 1 žák - 1 počítač není možná. V 6. ročníku je v pracovních činnostech zavedena 1 hodina týdně pro práci s počítači. Ve 4. a 5. ročníku je zřízen nepovinný předmět práce s počítači v rozsahu 1 hodina týdně

Přístup k internetu je možný pouze prostřednictvím počítače v ředitelně školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- **Inspekční podkladová dokumentace** – přehled o počtu žáků a tříd, přehled o odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků školy a délce jejich pedagogické praxe, doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, standard základního vzdělání č.j. 20 819/95-26, učební plán vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847/96-2 tematické plány učiva, hospitační záznamy.
- **Vnitřní dokumentace a materiály školy** – koncepce rozvoje školy v letech 1995-2001, plán práce školy pro školní rok 2000/2001 včetně příloh, vnitřní směrnice pro rozdělení kompetencí, pracovní náplně pedagogických i nepedagogických pracovníků školy, kriteria osobního hodnocení, týdenní plány práce, záznamy z kontrolní a hospitační činnosti, žákovské knížky, sešity.
- **Povinná dokumentace školy** podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000, rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. škol. 471/99-Rud s účinností od 1. 1. 2000.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Spokojenost rodičů s nabídkou mimoškolních, především sportovních aktivit, se zdařilými tradičními akcemi pro děti a rodiče
- Dobrá informovanost rodičů o školní práci a vstřícný přístup školy k jejich připomínkám
- Vynikající hodnocení některých hospitovaných hodin - například anglický jazyk ve 4. a 6. ročníku, matematika a tělesná výchova v 1. ročníku, český jazyk ve 2. ročníku, chemie v 8. a 9. ročníku.
- Velkým kladem ve výuce tělesné výchovy je systematické vedení žáků od nejnižších ročníků k rozvoji všeobecné obratnosti a následně i kvalitní výuka sportovní gymnastiky.

Negativa

- Prostorové podmínky pro výuku většiny předmětů jsou nevyhovující.
- Velmi špatné materiálně technické vybavení, což je popsáno v dalších zjištěních.
- Nekoncepční výběr učebnic anglického jazyka, jejich nedostačující počet a návaznost tematických plánů učiva na tyto učebnice.
- Nízký podíl kvalifikované výuky.

Doporučení

- Škola by měla doplnit fond učebních pomůcek pro fyziku a chemii nejméně o výše vyjmenované pomůcky.
- Využít erudice vynikající učitelky anglického jazyka k prohloubení metodické spolupráce v rámci předmětové komise a zlepšení podmínek výuky tohoto předmětu.
- Nadále podporovat další studium stávajících pedagogů a vytvářet podmínky pro stabilizaci kvalifikovaného učitelského sboru.

Inspekce nezjistila neefektivní využívání přidělených prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Celkově je škola ve sledovaných oblastech hodnocena stupněm velmi dobrý.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Židková
Členové týmu	Mgr. Ing. Petr Bujok
	Mgr. Jiří Komín
	Karel Richter
	Mgr. Jiří Šrubař

Ve Frýdku-Místku, dne 9. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ... 13. února 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Otto Chwastek

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad, referát školství, Frýdek-Místek	2001-02-27	142 064/01-11140
Zřizovatel: Obecní úřad Vendryně	2001-02-27	142 063/01-11083

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.